

Briuselis, 2025 m. vasario 18 d.
(OR. en)

5712/25

ECOFIN 94
UEM 44
SOC 30
EMPL 25

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 5711/25

Dalykas: 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaita
– Tarybos išvados (2025 m. vasario 18 d.)

Delegacijoms pridedamos Tarybos išvados dėl 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitos, kurias 2025 m. vasario 18 d. įvykusiame posėdyje patvirtino Ekonomikos ir finansų reikalų taryba.

2025 M. ĮSPĖJIMO MECHANIZMO ATASKAITA

– Tarybos išvados –

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

1. PABRĖŽIA, kad ekonomikos augimas ES palaipsniui atsinaujino, o infliacija buvo sumažinta. ATKREIPIA DĖMESĮ į skirtingas augimo tendencijas įvairiose valstybėse narėse ir tai, kad bendras kainų lygis didėjo nevienodai. PABRĖŽIA, kad nepaisant įtemptos padėties ES darbo rinkoje pastaraisiais metais joje ir toliau buvo kuriamos darbo vietos. Darbo našumo augimas šiek tiek sulėtėjo, o vienetui tenkančios darbo sąnaudos daugumoje šalių sparčiai didėjo. AKCENTUOJA, kad makroekonominė ir geopolitinė aplinka tebėra sudėtinga ir nepastovi, todėl kyla skirtingo poveikio makroekonominiam disbalansui įvairiose valstybėse narėse rizika;
2. PABRĖŽIA, kad svarbu toliau įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą, siekiant nustatyti disbalansą, kuris neigiamai veikia arba gali neigiamai paveikti tinkamą valstybės narės ekonomikos arba ekonominės ir pinigų sąjungos arba visos ES ekonomikos veikimą, užkirsti tam disbalansui kelią ir jį panaikinti. PALANKIAI VERTINA 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kuria pradedamas keturioliktasis metinis makroekonominio disbalanso procedūros įgyvendinimo ciklas;
3. PALANKIAI VERTINA įspėjimo mechanizmo ataskaitoje pateiktą kokybišką analizę, kurioje daugiausia dėmesio skiriama valstybėms narėms, ir tai, kad ataskaitoje ir toliau akcentuojamas ES ir euro zonos aspektų matomumas. PABRĖŽIA, kad ataskaita grindžiama nepakeistu makroekonominio disbalanso procedūros reglamentavimu ir Komisijos atliktu neseniai persvarstytoje rezultatų suvestinėje pateiktą 2023 m. duomenų ekonominiu vertinimu, kuriame duomenys aiškinami atsižvelgiant į ateities perspektyvas. PRIPAŽIŪSTA prognozių neapibrėžtumą ir tai, kad atliekant analizę svarbu atsižvelgti tiek į atsargų, tiek į srautų kintamuosius;

4. IŠ ESMĖS PRITARIA įspėjimo mechanizmo ataskaitoje pateiktam vertinimui dėl makroekonominio disbalanso raidos ir dėl besiformuojančios rizikos. PRIPAŽĮSTA, kad nors vartotojų kainų infliacija sulėtėjo, kainų dinamika įvairiose valstybėse narėse dar labai skiriasi, nors ir mažesniu mastu, palyginti su 2022 m. aukščiausiu lygiu. PRIPAŽĮSTA, kad pastaraisiais metais tam tikrose valstybėse narėse labai padidėjo kainų ir sąnaudų lygiai, o tai kelia pavojų jų konkurencingumui. Tačiau PRIPAŽĮSTA, kad ši rizika taip pat turi būti vertinama atsižvelgiant į jų su sąnaudomis nesusijusio konkurencingumo, kurį reikia didinti visoje ES, raidą;
5. PRIPAŽĮSTA, kad 2023 m. įmonių sektoriaus ir namų ūkių skolos santykiai toliau stipriai mažėjo, net jei tai visų pirma lėmė didelės infliacijos poveikis vardikliui, o kredito srantai daugelyje valstybių narių sumažėjo ar susitraukė. Tikimasi, kad sulėtėjus infliacijai ir nominaliajam augimui, šis vardiklio efektas sumažės. ATKREIPIA DĖMESĮ į 2022–2024 m. padidėjusias skolinimosi išlaidas ir palūkanų normų mažinimą nuo 2024 m. vidurio. PABRĖŽIA, kad įmonių investicijos tebėra mažos, tačiau tikimasi, kad jos atsigaus augant paklausai ir gerėjant finansavimo bei pagrindinėms sąlygoms. PRIPAŽĮSTA, kad keliose valstybėse narėse būsto kainos tebėra didelės, o augimo tempas, kuris buvo šiek tiek sulėtėjęs 2023 m., vėl ėmė didėti. PABRĖŽIA, kad ES bankų sektorius išlieka atsparus, o neveiksnių paskolų dalis tebėra maža;
6. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad daugumoje valstybių narių padidėjo viešosios investicijos. PALANKIAI VERTINA tai, kad 2023 m. valdžios sektoriaus skolos santykis toliau mažėjo, be kita ko, daugumoje labiausiai įsiskolinusių šalių, o daugelyje valstybių narių jis ir toliau viršija prieš pandemiją buvusį lygį. PRIPAŽĮSTA, kad viešojo sektoriaus finansinio įsiskolinimo mažinimą visų pirma lėmė didelis nominaliojo BVP augimas, kurį skatino didelė infliacija, ir tikimasi, kad dėl mažėjančios infliacijos ir nominaliojo augimo jis taps nuosaikesnis. PABRĖŽIA galimą įvairių makroekonominių kintamųjų sąveiką;

7. PAŽYMI, kad 2023 m. beveik visose valstybėse narėse pagerėjo einamųjų sąskaitų balansai, daugiausia dėl susilpnėjusio energijos kainų šoko ir sumažėjusios paklausos, tačiau daugelyje valstybių narių jie ir toliau nesiekė lygio, kurį rodo pagrindiniai ekonomikos rodikliai. ATKREIPIA DĖMESĮ į padidėjusius skirtumus tarp valstybių narių, kuriuos lėmė labiau padidėję einamųjų sąskaitų balansai kai kuriose šalyse, kurios yra grynosios skoliniojos, kartu su dideliais, iki pandemijos buvusį lygį viršijančiais einamųjų sąskaitų deficitais kai kuriose kitose šalyse. PRIPAŽĮSTA, kad 2023 m. grynosios tarptautinių investicijų pozicijos toliau didėjo beveik visose valstybėse narėse, bet grynoji išorės skola galėtų vėl pradėti didėti. PRIPAŽĮSTA, kad dėl labai pagerėjusių grynųjų skolininkų grynųjų tarptautinių investicijų pozicijų euro zonoje vyko vienpusis išorės pozicijų perbalansavimas;
8. ATKREIPIA DĖMESĮ į Komisijos ketinimą parengti devynių valstybių narių, kuriose, kaip nustatyta 2024 m., susidarė disbalansas arba perviršinis disbalansas, ir dar vienos valstybės narės, kurioje gali susidaryti disbalansas, nuodugnias peržiūras. RAGINA šias nuodugnias apžvalgas paskelbti pavasario pradžioje;
9. RAGINA reformuotos ekonomikos valdymo sistemos kontekste veiksmingai įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą, integruotą į Europos ekonominės politikos koordinavimo semestrą. PABRĖŽIA, kad makroekonominio disbalanso procedūros veikimas turėtų būti suderintas su naująja biudžeto sistema. PABRĖŽIA, kad reikia laikytis holistinio požiūrio į visus makroekonominius disbalansus ir jų sąveiką, ir RAGINA tęsti analitinį darbą. PABRĖŽIA, kad laiku įgyvendinamas politinis atsakas yra itin svarbus siekiant užtikrinti ES atsparumą, be kita ko, įgyvendinant reformas ir investicijas, kad būtų atsižvelgta į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas Europos semestro kontekste;
10. PABRĖŽIA, kad makroekonominio disbalanso prevencija ir panaikinimas didina valstybių narių gebėjimą reaguoti į sukrėtimus ir prisideda prie ekonominės konvergencijos. PABRĖŽIA, kad visų disbalansų sumažinimas prisideda prie bendro ES ekonomikos atsparumo ir gali turėti teigiamą šalutinį poveikį visoje ES.